

компетентності має бути врахованим під час підготовки майбутніх педагогів в університетах [3].

Інноваційні технології навчання значно спрощують доступ учнів до різноманітних ресурсів та інформації, що допомагає поглибити їхнє розуміння фізичної теорії. Використання сучасних підходів, таких як віртуальні лабораторії та симуляції, сприяє активній практиці та дослідженням, що розвиває аналітичні навички та допомагає учням підготуватися до розв'язування складних олімпіадних завдань. Інтерактивні навчальні платформи та онлайн-ресурси стимулюють учнів до більш активного навчання та залучають їх до участі в олімпіадах та змаганнях.

Роль вчителя є визначальною у використанні інноваційних технологій в освітньому процесі. Вчитель повинен бути добре підготовленим до використання цих технологій та спрямовувати їх в навчальний процес.

Використання інноваційних технологій є цікавим та захоплюючим для учнів, що в свою чергу сприяє їхній більш успішній підготовці до олімпіад з фізики.

Список використаних джерел

1. Атаманчук П. С. Інноваційні технології управління навчанням фізики / П.С.Атаманчук. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 1999. 174 с.
2. Симоненко Т. В. Інноваційні технології на уроках фізики, як засіб розвитку пізнавальних і творчих здібностей учнів. *Традиційні та інноваційні підходи у сфері викладання фізики та математики*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, Україна, 12 травня 2020 року). Кривий Ріг : Центр прогресивної освіти «Генезум», 2020. 171 с.
3. Федчишин О. М. Діяльність вчителя на уроках фізики з використанням інформаційних технологій та засобів навчання. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи: тези доп. міжн. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 9–10 листопада, 2017). Тернопіль: 2017. С. 244–248.

РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ CHATGPT У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ТА ЇХ МІНІМІЗАЦІЯ

Лідіч Альона В'ячеславівна

здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
20fpp.a.lidich@std.npu.edu.ua

Васютіна Тетяна Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
t.m.vasyutina@npu.edu.ua

Сучасні технології трансформують педагогічний процес, впроваджуючи певні інновації у сферу освіти. Однією із цих інновацій є використання ChatGPT для навчання молодших школярів. Ця тема набуває все більшої актуальності і її дослідження може стати вагомим внеском для розвитку сучасної освіти. Впровадження елементів ChatGPT в навчальний процес має численні переваги, проте також постають певні ризики щодо якості освіти та захисту особистих даних. Використання штучного інтелекту стає невід'ємною частиною сучасного

навчання і важливо підготувати учнів до використання цих технологій з користю.

Переваги використання штучного інтелекту у навчанні включають здатність до індивідуалізації навчання, що дозволяє кожному учневі розвивати навички власним темпом. ChatGPT може надавати відповіді на запитання та мотивувати дітей на подальше дослідження. Крім того, він зручний у користуванні та доступний у будь-який час, що значно полегшує навчання поза межами класу.

Серед негативних аспектів використання ChatGPT учнями початкової школи можуть бути наступні: зменшення потреби у спілкуванні та соціалізації, невміння відрізнити недостовірну інформацію та залежність від цифрових технологій. Таким чином, потрібно знаходити шляхи для мінімізації цих ризиків.

Досить часто учні звертаються до штучного інтелекту, щоб виконати домашнє завдання, відповідно з цим і зменшується їхній рівень самостійності. Враховуючи таку особливість, необхідний новий підхід до формулювання домашнього завдання.

Вважаємо, що заборона застосування штучного інтелекту не є ефективним рішенням. Замість цього, потрібно встановити правила використання ШІ в навчанні, розробити правила користувача та визначити, для яких завдань не можна використовувати ШІ. Учні повинні розуміти, що ШІ не замінює їхню роботу, а допомагає виконувати завдання та прискорює процес навчання. Це важливо для створення позитивного ставлення до технологій. Навчання учнів критично оцінювати інформацію, яку надає ШІ, та робити власні висновки є необхідною частиною їхньої підготовки до використання цифрових технологій [1].

Дослідник Кевін Руз зазначає, що школи мають виважено підходити до використання ChatGPT як засобу навчальної допомоги – такої, яка може розкрити творчі здібності учнів, запропонувати персоналізоване навчання та краще підготувати учнів до роботи разом із системами ШІ у дорослому віці [2].

Наведемо приклад домашнього завдання з використанням ChatGPT «Розіграйте діалог з ChatGPT на тему: «У бібліотеці»» (рис. 1).

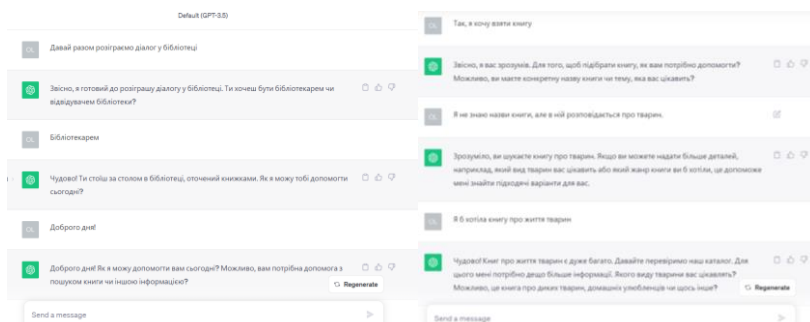

Рис. 1. Приклад домашнього завдання з використанням ChatGPT. Розігрування діалогу[3]

Також даний інструмент можна інтегрувати з технологією проектного навчання. Наприклад, під час виконання навчального проекту учні можуть поставити боту запитання, що стосуються теми їхнього дослідження. Після цього, користуючись науковими джерелами, вони можуть оцінити достовірність

і правдивість інформації, яку згенерував штучний інтелект. Таким чином, робота з ChatGPT буде спрямована на розвиток дослідницьких умінь загалом та здатністю працювати з інформацією, зокрема.

ChatGPT може бути корисним для учнів, проте надмірне та неконтрольоване його використання може призвести до зменшення темпів розвитку. Ризики використання штучного інтелекту є суттєвими та потребують уваги. Для їх мінімізації необхідно розробити чіткі правила щодо безпеки та дотримання доброчесності. Вчителі та батьки також повинні бути активно включені в навчання та моніторинг використання технологій штучного інтелекту у навчанні молодших школярів. Загалом, важливо знайти баланс між використанням штучного інтелекту та розвитком ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. Тільки таким чином можна максимально використовувати потенціал цифрових технологій у навчанні молодших школярів та забезпечити якісну освіту з дотриманням етичних норм.

Список використаних джерел

1. Це написав учень чи штучний інтелект: як «спіймати» ChatGPT в домашніх завданнях? URL:<https://osvitoria.media/experience/tse-napysav-uchen-chy-shtuchnyj-intelekt-yak-spijmaty-chatgpt-v-domashnih-zavdannnyah> (дата звернення: 25.10.2023).
2. Сімдесят другі економіко-правові дискусії. Серія : Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Львів, Україна м. Переворськ, Польща, 21–22 лютого 2023 р.) / [редкол.: О. Патряк та ін.] ; ГО «Наукова спільнота»; WSSG w Przeworsku. Львів : ФО-П Шпак В. Б. 214 с. URL:http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/28627/1/Chukyrova_Cajka_Chat_bot_konf.pdf (дата звернення: 02.11.2023).
3. ChatGPT. URL: <https://chat.openai.com> (дата звернення: 05.11.2023).

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ

Лоза Олег Васильович

здобувач другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014.08 Середня освіта (Фізика),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
elitprofi@ukr.net

Ліннік Ірина Сергіївна

вчитель математики, фізики та біології,
Лапшинська гімназія Нараївської сільської ради,
Linnikiryna19@gmail.com

Реформування освітньої галузі вимагає реалізації сучасних підходів до організації навчального процесу, зокрема, під час навчання та викладання фізики у закладах освіти [3].

На сьогодні поняття «цифрового суспільства» не є чимось надзвичайним, а є вимогою нашого часу, тому зрозуміло, що сучасна українська освіта теж має, як мінімум, не відриватися від реалій сьогодення.

Ми хочемо підкреслити в даній праці важливість однієї з ключових компетентностей сучасного професіонала, а саме цифрової компетентності та зосередитись на шляхах її формування у здобувачів освіти під час проведення лабораторного практикуму з фізики.